

vurderes fremover at kunne udvikle sig til engarealer.

På arealer over 1 m over normal middelvandstand vil der opstå overdrev eller hede domineret af græsarter eller lyng. Også på disse arealer vil der efterhånden indfinde sig kratvegetation. Ca. 13% af projektområdet vil udvikle sig med overdrevs- eller hedevegetation.

Arealer over normalt vandspejl vil som udgangspunkt blive vedligeholdt med ekstensiv græsning for at sikre indtrykket af en åben ådal og bevare eng-, overdrevs- og hedevegetationen. En række områder vil dog også blive udlagt til naturlig tilgroning.

De eksisterende vådområder i form af moser samt kær og rørskovsområder i ådalen vil generelt have gavn af projektet. Områderne er således i mange tilfælde påvirkede af den nuværende dræning og udsat for tilgroning med pil. En hævnning af vandstanden vil modvirke denne udvikling.

Engarealerne er ofte kulturpræget og domineret af næringspræget og ensartet vegetation. Vandstandshævnningen og ophør af den intensive landbrugsdrift i området samt den påtænkte landskabspleje i form af ekstensiv græsning vil medføre mulighed for genskabelse af nogle meget værdifulde engområder.

Nogle af de eksisterende overdrevsarealer vil efter projektets gennemførelse blive vådere og i højere grad få karakter af eng. Mange overdrevs- og hedearealer er dog beliggende i randen af projektområdet og vil også efter naturgenopretningen være forholdsvis tørre. I forbindelse med projektet vil der blive gennemført naturpleje, som vil sikre disse arealer mod tilgroning.

De eksisterende naturområder vil i øvrigt være underlagt den fremtidige dynamik i ådalen. Nogle af de lavestliggende engarealer vil således blive så våde, at de vil udvikle sig til rørskoys- eller søområder, mens andre engarealer vil blive dannet på de lidt højereliggende arealer. Samlet vil arealet af de enkelte naturtyper øges markant.

Til § 4

Med bestemmelsen i stk. 1 bemyndiges miljø- og energiministeren til at foretage de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre naturprojektet. De anlægsarbejder, der skal udføres, er nærmere beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer, at der i et vist omfang kan foretages mindre foranstaltninger også i et randområde uden for det egentlige projektområde, således som dette er beskrevet i § 1 samt kortbilag 1. Der vil ikke i randområdet, sådan som det vil blive til-

fældet i projektområdet, blive foretaget egentlige ændringer i landskabet og terrænet. Men en del af arbejderne i projektområdet vil kunne påvirke afvandsingsforhold m.v. i randområdet, hvorfor der kan være behov for at foretage foranstaltninger med henblik på at genoprette status quo i forhold til nu, f. eks. omlægning af dræn af hensyn til fortsat afvanding.

Der vil ikke med henblik på at undgå uønskede konsekvenser af projektet blive gennemført ekspropriation i randområdet.

Projektet er udformet sådan, at risikoen for oversvømmelser uden for projektområdet er mindre end med det nuværende åforløb. Et flertal i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i beretning af 15. maj 1996 over Forslag til folketingsbeslutning om inddragelse af alternativer til sydløsningen i Skjern Å-projektet (B 63) tilkendegivet, at »naturgenopretningsprojektet skal projekteres med samme krav til sikkerhed, som tilfældet har været for afvandsingsprojektet fra 1960'erne. Den endelige udformning af projektet må således ikke øge risikoen for oversvømmelser eller utilsigtede ændringer i grundvandstanden hverken i de bymæssige bebyggelser eller på de tilgrænsende landbrugsarealer.«

Med hensyn til erstatning for utilsigtede skader som følge af projektet henvises til § 7 og bemærkningerne hertil.

Til § 5

Realiseringen af projektet skal i videst muligt omfang ske i samarbejde med og baseres på frivillig medvirken fra de berørte lodsejere. Det må således i hvert enkelt tilfælde afklares, i hvilket omfang projektet kan gennemføres ved aftaler med lodsejerne. De hidtidige arealerhvervelser er alle foregået ved aftaler i form af salg og jordfordeling. Med bestemmelsen i stk. 1 lægges der op til at fortsætte denne linie. Der vil således være mulighed for, at lodsejere inden for projektområdet, der ikke ønsker fortsat at eje arealerne på grund af de ændrede dyrkningsvilkår, som projektet vil påføre dem, kan afhænde disse til staten.

Med bestemmelsen i stk. 2 gives der mulighed for, at der kan indgås aftaler med lodsejere, der - uanset projektets gennemgribende ændring af deres nuværende arealanvendelsesmuligheder - ønsker at beholde deres arealer, om at lade arealerne indgå i projektrealiseringen mod økonomisk kompensation, der tillige vil omfatte kompensation for den rådighedsindskrænkning, der følger af bestemmelsen i § 12, stk. 1, jf. § 12, stk. 4.